

1. โครงการเด็กศรีคำฟันดี ครอบรู้ทันสุขภาพ ปีงบประมาณ 2566

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

3. หัวหน้าโครงการและผู้รับผิดชอบ

3.1 นายกสิณพจน์ พุเจริญกุลยา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ

3.2 นางสาวกัจจรา มหาคม เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

4. หลักการและเหตุผล

สุขภาพช่องปากของเด็กวัยเรียน เป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรให้ความสำคัญ เพราะเด็กวัยเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของงานทันตสาธารณสุข และสามารถเข้าถึงได้ง่าย และปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยนี้ เช่น ปวดฟัน หรือความรู้สึกอับอายต่อฟันตนเอง ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน เช่น การนอนไม่หลับ ขาดเรียนบ่อย ขาดความมั่นใจในตนเอง และอาจนำไปสู่ผลเสียทางการศึกษาและ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

จากข้อมูลการสำรวจสภาวะช่องปากแห่งชาติครั้งที่ 8 ปี 2560 พบว่าเด็กอายุ 12 ปี ฟันผุร้อยละ 52.00 โดยพบว่าความชุกของโรคฟันผุภาคเหนืออยู่ที่ร้อยละ 51.1 เป็นอันดับสองของประเทศ และมีสภาวะเหงือกอักเสบร้อยละ 66.30 โดยร้อยละ 85 ของเด็กไทยมีปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีสาเหตุจากช่องปากมากกว่าหนึ่งในสามในระดับปานกลางถึงรุนแรง ผลกระทบจากโรคฟันผุมีขนาดและความรุนแรงมากที่สุด รองลงมาเป็นผลกระทบจากรอยโรคเยื่อช่องปากและโรคปริทันต์ตามลำดับ และมากกว่าครึ่งของเด็กไทยมีปัญหาในส่วนของกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การทำความสะอาดช่องปาก จะเห็นได้ว่าสุขภาพช่องปากเป็นประเด็นสำคัญที่งานสาธารณสุขของประเทศควรได้พิจารณา เพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาเหตุของผลกระทบอันจะนำไปสู่การวางแผนงานทันตสาธารณสุขเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กไทยต่อไป

จังหวัดเชียงรายมีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในทุกกลุ่มวัย โดยในกลุ่มเด็กวัยเรียนมีการดำเนินงานส่งเสริมและป้องกันโรคในช่องปากหลากหลายกิจกรรม แต่พบว่าปัญหาสุขภาพช่องปากยังไม่ลดลง ซึ่งจากข้อมูลการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพจังหวัดเชียงราย ปี 2563 พบว่า เด็กอายุ 12 ปี มีฟันผุร้อยละ 37.57 มีสภาวะเหงือกอักเสบร้อยละ 23.11 เด็กมีพฤติกรรมกรงแปรงฟัน 222 ร้อยละ 47.60 และโรงเรียนไม่มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 11.1 ดังนั้นการดำเนินงานทันตสุขภาพในกลุ่มวัยเรียนจึงควรเริ่มตั้งแต่ที่บ้าน ผู้ปกครอง พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูหลักให้เด็กกำกับการแปรงฟันของเด็ก การฝึกฝนให้เด็กมีทันตสุขนิสัยที่ดี โรงเรียนเอื้อต่อสุขภาพ สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพในทุกชั้นเรียน ทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีการติดตามกิจกรรมการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ การจัดบริการส่งเสริมและป้องกัน รวมทั้งการบำบัดรักษาในระยะเริ่มแรกของการเป็นโรค จะช่วยป้องกันและควบคุมโรคในช่องปากของเด็กได้

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ จึงได้จัดทำโครงการ “เด็กศรีคำฟันดี รอบรู้ทันตสุขภาพ ปีงบประมาณ .2566” ขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานทันตสุขภาพกลุ่มวัยเรียนในเขตรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ จนสามารถลดอัตราการเกิดโรคฟันผุในเด็กนักเรียน เพื่อจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กต่อไปในอนาคต

5. วัตถุประสงค์

- 5.1 เกิดการเรียนรู้เรื่องสุขภาพช่องปากในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา
- 5.2 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาแปรงฟันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เน้นการแปรงฟัน 222)

6. ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือน มกราคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2566

7. สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุมโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

8. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 - ป.6) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ (บ้านเวียงสา) จำนวน 50 คน

9. เป้าหมาย

9.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- เด็กนักเรียนเข้าร่วมการอบรมร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมาย

9.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- เด็กนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังอบรม ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
- เด็กนักเรียนสามารถแปรงฟันได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 80

9.3 เป้าหมายเชิงเวลา

- กิจกรรมที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ร้อยละ 100

10. วิธีการดำเนินงาน

- 10.1 จัดทำแผนงานโครงการเสนอกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
- 10.2 ประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจง เตรียมการ และวางแผนงานการจัดกิจกรรมตามโครงการ
- 10.3 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

10.4 อบรมให้ความรู้แก่นักเรียนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ โดยให้ความรู้เรื่องสุขภาพช่องปากตามหัวข้อดังนี้

1. เรื่องหน้าที่ของฟัน
2. เรื่องโรคในช่องปาก
3. การตรวจฟันด้วยตนเอง
4. การแปรงฟันอย่างถูกวิธีโดยวิธี Modified Bass Technique
5. เรื่องรู้เท่าทันการบริโภคอาหารและขนม

10.5 กิจกรรมทดสอบประสิทธิภาพการแปรงฟัน

10.6 สรุป และรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

11. แผนดำเนินการ

แผนการและกิจกรรมดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม	ระยะเวลา												หมายเหตุ
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	
1. จัดทำแผนงาน/โครงการ				←→									
2. ประชุมคณะทำงาน					←→								
3. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย							←→						
4. อบรมให้ความรู้แก่นักเรียน								←→					
5. สรุป และการประเมินผลโครงการ									←→				

12.งบประมาณ

จากเงินบำรุงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ (ได้รับจัดสรรจากกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ) เพื่อใช้จ่ายตามรายละเอียดดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน 50 คนๆ ละ 2 มื้อ มื้อละ 25 บาท เป็นเงิน 2,000 บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร อบรม 3 ชั่วโมง ๆ ละ 600 บาท จำนวน 1 คน เป็นเงิน 1,800 บาท

รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 4,300 บาท (สี่พันสามร้อยบาทถ้วน)

(ค่าใช้จ่ายสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายกันได้เฉพาะรายกิจกรรม)

13. วิธีติดตามผล

13.1 ติดตามโดย เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข

14. การประเมินผล

14.1 ประเมินจากแบบทดสอบความรู้

14.2 ประเมินจากผลการตรวจฟันหลังการแปรงฟันโดยย้อมสีคราบฟัน

15. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้รับการความรู้เรื่องสุขภาพช่องปาก

15.2 ร้อยละ ๘๐ ของเด็กมีอนามัยช่องปากที่ดีขึ้น

15.3 เด็กนักเรียนมีค่าฟันแท้ผุลดลง

ลงชื่อ.....^{ภคจิรา}.....ผู้ร่างโครงการ
(นางสาวภคจิรา มหาคม)

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นายกสิณพจน์ พุเจริญกุลยา)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำ

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(สิบเอกวิรัตน์ สันแดง)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสนั่น มาหล้า)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

สรุปผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานในครั้งนี้ได้มีการดำเนินกิจกรรมในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๔-ป.๖) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ จำนวน ๕๐ คน ซึ่งการอบรมครั้งนี้จะเป็นการสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่องทันตสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปปรับใช้ในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีสุขภาพช่องปากที่ดี การดำเนินโครงการในครั้งนี้จึงหวังว่าจะเป็นการส่งเสริมการป้องกันปัญหาทันตสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียน และเน้นย้ำความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง ดังนั้นทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีคำจึงได้ดำเนินการดังนี้

กำหนดการ

อบรมโครงการเด็กศรีคำฟันดี รอบรู้ทันตสุขภาพ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

สถานที่ ณ ห้องประชุมโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียนการประชุม
เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดโดย นายสนั่น มาหล้า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคำ
เวลา ๐๙.๓๐ น. - ๑๐.๐๐ น.	อบรมให้ความรู้ในหัวข้อ หน้าที่ของฟันน้ำนมและฟันแท้ โรคในช่องปาก โดยนางสาว สุภักดิ์ ชัยมูลมั่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๐.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๐.๑๕ น. - ๑๒.๐๐ น.	อบรมให้ความรู้ในหัวข้อ การตรวจฟันด้วยตนเอง วิธีการแปรงฟันที่ถูกวิธี
เวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๓๐ น.	ทดสอบการแปรงฟันอย่างมีประสิทธิภาพ
เวลา ๑๔.๓๐ น. - ๑๔.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๔.๔๕ น. - ๑๖.๐๐ น.	อบรมให้ความรู้ในหัวข้อ การเลือกบริโภคอาหารและขนม
เวลา ๑๖.๐๐ น.	ปิดการอบรม

สรุปผลการดำเนินการ

๑. การประเมินความรู้ก่อน - หลังอบรม

เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๔-ป.๖) ที่เข้าร่วมอบรมโครงการเด็กศรีคำพันธ์ิ ครอบรู้ทันตสุขภาพ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๕๐ คน โดยผู้รับการอบรมจะต้องมีผลทดสอบความรู้ ซึ่งมีคะแนนก่อน - หลังอบรมอยู่ในช่วงที่กำหนด ซึ่งเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายจะต้องทำแบบทดสอบหลังอบรมให้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๘๐

- ทำแบบทดสอบได้ ๑๖-๒๐ คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์
- ทำแบบทดสอบได้ต่ำกว่า ๑๖ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ ๑ ผลการประเมินความรู้ก่อน-หลังการอบรม

การประเมินความรู้	เป้าหมาย (คน)	ผ่านเกณฑ์ (คน)	ร้อยละ	ไม่ผ่าน เกณฑ์ (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ก่อนอบรม	๕๐	๓๕	๗๐	๑๕	๓๐	
หลังอบรม	๕๐	๔๓	๘๖	๗	๑๔	

จากตารางที่ ๑ พบว่าผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๕๐ คน ทำแบบทดสอบแล้วมีคะแนนความรู้ก่อนการอบรมที่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ และคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐ หลังจากที่ได้รับ การอบรมแล้วผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖ และคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์เพียง ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔ ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบหลังอบรมผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๘๐

๒. แบบประเมินผลกิจกรรมการแปร่งฟัน

โดยได้ให้เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๔-ป.๖) ที่เข้าร่วมอบรมจำนวน ๕๐ คน ทำกิจกรรมทดสอบการแปร่งฟัน และทำการตรวจช่องปากหลังการแปร่งฟัน

ตารางที่ ๒ แสดงผลการตรวจฟันเด็กหลังทำกิจกรรมทดสอบการแปร่งฟัน

เป้าหมาย	จำนวนเด็กนักเรียนแปร่งฟัน อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๕๐ คน	๔๔ คน	๘๘	

จากตารางที่ ๒ พบว่าเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด ๕๐ คน ได้ทำการแปร่งฟันอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องทั้งหมด ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผู้เข้าอบรมทำกิจกรรมทดสอบการแปร่งฟันอย่างมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๘๐

ภาพกิจกรรมโครงการ

ลงทะเบียนเข้ารับการอบรม

ให้ความรู้ทันตสุขภาพ

ทำกิจกรรมตอบคำถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมทดสอบการแปร่งพื้นอย่างมีประสิทธิภาพ

